

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені В. Н. КАРАЗІНА

SZKOŁA
EDUKACJI

BRITISH
COUNCIL

edcamp
UKRAINE

International
Inclusion
Foundation

ЗБІРНИК ТЕЗ

І МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ
І ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛІВ»**

**INNOVATIVE APPROACHES TO TEACHER TRAINING
AND PROFESSIONAL DEVELOPMENT**

I-TEACH 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК
УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА
УНІВЕРСИТЕТ УОРІКА (Сполучене Королівство
Великої Британії та Північної Ірландії)
УНІВЕРСИТЕТ ГЕЛЬСІНКІ (Фінляндська Республіка)
ШКОЛА ОСВІТИ ПОЛЬСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ФОНДУ
СВОБОДИ ТА ВАРШАВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ
(Республіка Польща)
БРИТАНСЬКА РАДА В УКРАЇНІ
ГО «ЕДКЕМП УКРАЇНА»
ІІФ — МІЖНАРОДНА ФУНДАЦІЯ З ІНКЛЮЗІЇ

ЗБІРНИК ТЕЗ

**І Міжнародної науково-практичної конференції
«ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ
І ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛІВ»**

2–3 жовтня 2025 року

I-TEACH 2025

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
NATIONAL ACADEMY OF PEDAGOGICAL SCIENCES
OF UKRAINE

V. N. KARAZIN KHARKIV NATIONAL UNIVERSITY

UNIVERSITY OF WARWICK
(United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland)

UNIVERSITY OF HELSINKI (Republic of Finland)

SCHOOL OF EDUCATION OF THE POLISH-AMERICAN
FREEDOM FOUNDATION AND THE UNIVERSITY
OF WARSAW (Republic of Poland)

BRITISH COUNCIL IN UKRAINE

NGO EDCAMP UKRAINE

IIF — INTERNATIONAL INCLUSION FOUNDATION

CONFERENCE PROCEEDINGS

of the First International Scientific Conference

**“INNOVATIVE APPROACHES TO TEACHER
TRAINING AND PROFESSIONAL DEVELOPMENT”**

2–3 October 2025

I-TEACH 2025

Ресстраційне посвідчення УкрІНТЕІ МОН України
№ 657/1 від 30.09.2025

Рекомендовано до розміщення в мережі Інтернет
рішенням Вченої ради Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна (протокол № 30 від 24 листопада 2025 р.)

Редакційна колегія:

Наталія МОРЗЕ, доктор педагогічних наук

Ольга ВИГОВСЬКА, кандидат політичних наук

Тетяна ГОЛОВАТЕНКО, доктор філософії у галузі освіти

Євген НІКОЛАЄВ, кандидат економічних наук

Анжеліна ПУГАЧ, кандидат педагогічних наук

Григорій РІЙ, доктор філософії з галузі «Гуманітарні науки»

Літературна редакція: Анжеліна ПУГАЧ

Дизайн обкладинки: Олена ВОЮТА

Верстка тексту: Євген НІКОЛАЄВ

Формат 70×108/16. В оформленні використано іконку Book by Shayan Lee, одержану на ресурсі The Noun Project. Усі матеріали перевірено на відсутність ознак порушень академічної доброчесності у системі StrikePlagiarism.

Інноваційні підходи до підготовки і професійного розвитку вчителів «I-TEACH 2025» : зб. тез I Міжнар. наук.-практ. конференції [Електронний ресурс]. Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2025. 315 с.

Innovative Approaches to Teacher Training and Professional Development “I-TEACH 2025”: conference proceedings of the First International Scientific Conference [Electronic resource]. Kharkiv : V. N. Karazin Kharkiv National University, 2015. 315 p.

У збірнику тез, представлених до I Міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні підходи до підготовки і професійного розвитку вчителів “I-TEACH 2025”», висвітлено результати досліджень учасників конференції, присвячених використанню штучного інтелекту в освітньому процесі, застосуванню інноваційних технологій у підготовці вчителів, освітньому лідерству і менеджменту, роботі освітян в умовах складних викликів.

Ірина МАРДАРОВА

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
mardarova.ik@pdpu.edu.ua

Наталія ГУДАНИЧ

викладач кафедри дошкільної педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
hudanych.NM@pdpu.edu.ua

ГЕЙМІФІКАЦІЯ ТА МЕНТОРСТВО ЯК РЕСУРСИ ОСВІТНЬОГО ЛІДЕРСТВА В НЕПЕРЕРВНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ

Актуальність дослідження. Сучасна система неперервної педагогічної освіти зазнає суттєвих трансформацій у відповідь на потреби цифрової доби, зростаючі вимоги до професійної компетентності педагогів та запит на ефективні інструменти професійного розвитку. У цьому контексті важливим постає впровадження інноваційних підходів, зокрема, гейміфікації та менторства, які сприяють активізації освітнього процесу, підвищенню мотивації до самонавчання, формуванню освітнього лідерства та розвитку професійної рефлексії (Ничкало, Лук'янова, Овчарук, 2024, с. 74–98).

Зважаймо на те, що гейміфікація як інтерактивна форма організації освітнього процесу дає змогу створювати ситуації успіху, змагання та колаборації, що активізують пізнавальну діяльність педагогів, сприяють формуванню навичок командної роботи та критичного мислення. Водночас менторство як форма професійної підтримки та наставництва забезпечує передачу досвіду, індивідуальний супровід і розвиток лідерських якостей у педагогів. Актуальність дослідження зумовлено потребою в системному осмисленні та науково-методичному обґрунтуванні інтеграції гейміфікації і менторства у процес неперервної педагогічної освіти як чинників формування освітнього лідерства, що є ключовим ресурсом модернізації національної освіти, її інноваційного поступу та забезпечення якості педагогічної діяльності.

Мета дослідження полягає в науково-теоретичному обґрунтуванні гейміфікації і менторства як інноваційних ресурсів формування освітнього лідерства в контексті неперервної педагогічної освіти.

Методологія і методи дослідження. Методологічну основу дослідження становлять положення сучасної теорії освіти, концепції освітнього лідерства, неперервної педагогічної освіти, інноваційного розвитку освітніх систем, а також ідеї гуманістичної педагогіки, андрагогіки, аксіологічного й компетентнісного підходів. У процесі дослідження застосовано комплекс взаємопов'язаних методів, зокрема: *теоретичні методи* — аналіз, синтез,

узагальнення, систематизація наукових джерел для вивчення сутності понять «гейміфікація», «менторство», «освітнє лідерство», «неперервна педагогічна освіта».

Результати дослідження. У сучасних умовах трансформації освітнього простору в Україні та за її межами особливої актуальності набуває проблема формування освітнього лідерства як ключового чинника забезпечення якості неперервної педагогічної освіти. Водночас спостерігається зростання уваги до інноваційних підходів, які здатні посилити мотивацію педагогічних працівників до саморозвитку, формування професійної ідентичності та впровадження змін в освітньому середовищі (Гриневич, Морзе, Бойко, 2020, с. 1–26). Такими інноваційними ресурсами постають гейміфікація як засіб активізації і персоналізації освітнього процесу та менторство як механізм професійної підтримки і розвитку лідерського потенціалу педагогів. Їх інтеграція у систему неперервної освіти сприяє формуванню нових підходів до управління освітніми змінами, розвитку культури лідерства й ефективного супроводу професійного зростання фахівців.

Встановлено, що у сучасній педагогіці гейміфікацію розглядають як інноваційний підхід, що передбачає застосування ігрових елементів у неігрових контекстах з метою підвищення мотивації, залученості та ефективності освітнього процесу. Менторство трактують як процес професійного супроводу та підтримки, під час якого досвідчений фахівець (ментор) сприяє особистісному і професійному зростанню іншого шляхом передачі знань, досвіду, цінностей. Освітнє лідерство визначають як здатність суб'єктів освітнього процесу ініціювати, підтримувати й реалізовувати зміни з метою підвищення якості освіти. Неперервну педагогічну освіту характеризують як цілісний процес професійного розвитку педагогів упродовж усього життя, який охоплює формальну, неформальну та інформальну освіту (Листопад, Мардарова, 2021, с. 10–17).

Зібраний і проаналізований фактичний матеріал дає змогу стверджувати, що гейміфікація та менторство як інноваційні освітні інструменти володіють значним потенціалом у формуванні освітнього лідерства, оскільки сприяють розвитку професійної суб'єктності педагогів, формуванню ціннісних орієнтацій, здатності до рефлексії та ініціювання змін у професійному середовищі. Гейміфікація стимулює мотивацію до навчання та власного розвитку, що є основою внутрішнього лідерства; сприяє розвитку навичок стратегічного мислення, прийняття рішень в умовах змін, креативності та самостійності; дає змогу формувати культуру зворотного зв'язку, цифрову компетентність та командну взаємодію. Менторство забезпечує індивідуалізований супровід професійного становлення, що стимулює формування лідерської позиції у молодих педагогів; сприяє розвитку емпатії, комунікативної культури та емоційного інтелекту, які є основоположними для ефективного лідерства; постає механізмом передавання лідерського досвіду, організаційної культури та цінностей освітньої спільноти. У поєднанні означені підходи створюють синергетичний ефект, активізуючи процеси самореалізації, взаємного навчання та професійної мобільності, що є ключовими умовами формування лідерських компетентностей у сфері освіти (Листопад, Мардарова, Гуданич, 2023, с. 40–51).

Освітнє лідерство в умовах неперервної педагогічної освіти — це динамічна система, яка поєднує індивідуальні, групові та інституційні рівні управління. Його успішне формування залежить від гнучкості, співпраці, постійного навчання та підтримки держави й освітньої спільноти. Освітнє лідерство в умовах неперервної педагогічної освіти передбачає комплексний підхід до управління, розвитку та підтримки педагогічних кадрів на всіх етапах їх професійного шляху. Воно спрямоване на створення умов для постійного вдосконалення, інновацій та адаптації до змін у освітньому середовищі.

Освітнє лідерство в сфері неперервної педагогічної освіти можна розглядати на кількох рівнях: інституційному, методичному, індивідуальному.

Інституційний рівень освітнього лідерства в сфері неперервної педагогічної освіти — це система, в якій стратеги задають вектор розвитку, а адміністратори реалізують його на практиці. Їхня ефективна взаємодія забезпечує: стабільність і прогрес у підвищенні кваліфікації педагогів; впровадження інновацій відповідно до глобальних трендів; якісну освіту на основі моніторингу і корекції програм. Інституційний рівень передбачає, що лідери організацій (ректори, директори, керівники центрів підвищення кваліфікації) відповідають за стратегію розвитку неперервної педагогічної освіти, створення умов для впровадження інноваційних програм; адміністративні лідери (заступники, менеджери освітніх програм) забезпечують оперативне управління, моніторинг якості, ресурсне забезпечення.

Методичний рівень освітнього лідерства в системі неперервної педагогічної освіти — це ключова ланка, що забезпечує безпосередню підтримку педагогів, впровадження інноваційних методик і створення умов для професійного спілкування та розвитку. Методичний рівень гарантують *лідери-методисти* (наставники, тренери, коучі, методисти), які здійснюють індивідуальний супровід педагогів, проводять тренінги, майстер-класи, консультації, допомагають у розробленні та впровадженні сучасних методик навчання, аналізують педагогічні практики та адаптують їх до потреб здобувачів освіти; *педагогічні спільноти* (професійні клуби, асоціації, мережі закладів освіти, онлайн-платформи) — створюють простір для обміну досвідом, спільного навчання, рефлексії та розвитку професійних зв'язків, організовують спільні проєкти, дослідження та інші форми колективної професійної діяльності. Саме на цьому рівні відбувається безпосередня робота з педагогами, яка впливає на якість освітнього процесу. Лідери-методисти та педагогічні спільноти допомагають педагогам адаптуватися до змін, розвивати професійні компетентності та підвищувати ефективність освітнього процесу.

Індивідуальний рівень освітнього лідерства в системі неперервної педагогічної освіти — це персональний внесок кожного педагога у власний професійний розвиток та вдосконалення освітнього процесу. На цьому рівні лідерство виявляється на основі особистої ініціативності та здатності до саморозвитку. Індивідуальний рівень забезпечують *лідери-педагоги* (ініціативні педагоги, інноватори, дослідники) — активні професіонали, які мотивують колег своїм прикладом, експериментують з новими педагогічними підходами, беруть участь у науково-дослідній роботі, розробляють авторські методики, відкриті до впровадження інновацій, створюють освітні продукти.

Самолідерство — персональна відповідальність за власне професійне зростання, систематична рефлексія педагогічної діяльності, планування індивідуальної траєкторії розвитку, активна самоосвіта (курси, вебінари, література), участь у тренінгах та майстер-класах, аналіз власних досягнень та недоліків, формування персонального стилю викладання.

Індивідуальний рівень лідерства демонструє, що кожен педагог може бути агентом змін. Поєднання активності лідерів-педагогів та розвиненого самолідерства створює потужний ресурс для модернізації освітньої галузі та забезпечення її конкурентоспроможності. Означений рівень є основою для розвитку професійної спільноти, оскільки саме ініціатива окремих педагогів стає поштовхом до інноваційних змін. Самолідерство дозволяє кожному педагогу бути творцем власної професійної траєкторії, що в результаті підвищує якість освіти в цілому.

Матеріали проведеного дослідження дають змогу констатувати, що освітнє лідерство у сучасній парадигмі трактується не лише як здатність до управління змінами в освітньому середовищі, а й як соціокультурне явище, що безпосередньо впливає на розвиток демократичних цінностей, громадянської активності та зміцнення громадянського суспільства. Освітні лідери відіграють провідну роль у формуванні соціальної зрілості та відповідального ставлення до суспільних процесів серед молоді (Пантюк, Миськів, 2015, с. 41–44). Шляхом створення демократичного освітнього середовища вони формують культуру участі, співпраці, критичного мислення й поваги до прав людини. Освітнє лідерство ґрунтується на принципах партнерства, відкритості, інклюзії та підзвітності, які є також базовими для функціонування інститутів громадянського суспільства. Лідери освітніх інституцій можуть поставати прикладом для громад, ініціюючи локальні освітні проекти, обговорення реформ, волонтерські ініціативи тощо (Листопад, Мардарова, 2022, с. 89–101).

Результати здійсненого аналізу дають змогу зробити висновок, що педагог-лідер має потенціал, щоб мобілізувати локальні ресурси для вирішення соціально важливих питань — від інклюзивної освіти до екологічної та цифрової грамотності, що дозволяє освіті виходити за межі інституційного простору й перетворюватися на механізм соціальної трансформації. Шляхом активної взаємодії освітніх лідерів із громадськими організаціями, закладами культури, батьківськими спільнотами формується соціальний капітал, що сприяє зміцненню громадянської солідарності. Лідер у сфері освіти стає посередником між школою, університетом та громадою. Отже, освітнє лідерство — це не лише інструмент трансформації освіти, а й потужний ресурс формування громадянського суспільства на основі виховання активного, відповідального, компетентного громадянина, готового брати участь у розвитку демократичного соціуму.

Висновки та перспективи подальших досліджень. У результаті проведеного теоретичного дослідження встановлено, що гейміфікація та менторство є потужними ресурсами формування освітнього лідерства в контексті неперервної педагогічної освіти. Застосування гейміфікованих підходів сприяє підвищенню мотивації педагогів до професійного саморозвитку, забезпечує формування навичок самоуправління, креативного мислення,

командної взаємодії. Своєю чергою менторство забезпечує індивідуальну підтримку, трансляцію професійних цінностей, розвиток рефлексивної та комунікативної компетентностей, що є базовими компонентами лідерської культури педагога.

Доведено, що поєднання цих інструментів створює синергетичний ефект, сприяє формуванню середовища підтримки і співпраці, активізує розвиток лідерського потенціалу не лише в індивідуальному, а й у командному та інституційному вимірах. Освітнє лідерство, сформоване на основі взаємодії гейміфікації та менторства, сприяє модернізації змісту й форм неперервної педагогічної освіти, відповідаючи викликам сучасного інформаційно-цифрового суспільства. Перспективи подальших наукових пошуків полягають у розробленні практико-орієнтованих моделей інтеграції гейміфікації та менторства у програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників, емпіричному дослідженні впливу зазначених інструментів на формування лідерських якостей педагогів.

Гриневич, Л. М., Морзе, Н. В., & Бойко, М. А. (2020). Наукова освіта як основа формування інноваційно компетентності в умовах цифрової трансформації суспільства. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 77(3), 1–26.

<https://doi.org/10.33407/itnt.v77i3.3980>

Листопад, О. А., & Мардарова, І. К. (2021). Методика підготовки майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності у системі дошкільної освіти. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки*, 3(47), 10–17.

<https://doi.org/10.31376/2410-0897-2021-3-47-10-18>

Листопад, О. А., Мардарова, І. К., & Гуданич, Н. М. (2023). Самоменеджмент освітньої діяльності студентів як складова професійного розвитку засобами дистанційного супроводу. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки*, 3(53), 40–51.

<https://doi.org/10.31376/2410-0897-2023-3-53-40-51>

Листопад, О., & Мардарова, І. (2022). Формування управлінської культури майбутніх педагогів дошкільної освіти. *Науковий вісник Ізмайльського державного гуманітарного університету. Серія: Педагогічні науки*, 58, 89–101.

[https://doi.org/10.31909/26168812.2022-\(58\)-10](https://doi.org/10.31909/26168812.2022-(58)-10)

Міляєва, В. Р. (Ред.). (2021). Освітнє лідерство: від теорії до практики [Електронна монографія]. Київський університет імені Бориса Грінченка; Вид. Р. А. Козлов, 296.

<https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/36659>

Ничкало, Н., Лук'янова, Л., & Овчарук, О. (2024). Цифрова трансформація суспільства: європейський досвід, українські реалії. *Освіта для цифрової трансформації суспільства, : монографія*. У 2 т. Т. 1 ; за наук. ред. В. Кременя, Н. Ничкало, Л. Лук'янової, Н. Лазаренко. Київ : ТОВ «Юрка Любченка», 74-98.

Пантук, Т., Миськів, І. (2015). Лідерство в освіті як суспільно-педагогічна детермінанта. *Університети і лідерство*, 1, 41–44.